

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KASVUA JA KEHITYSTÄ PUUSTA

OHJEET VALTIONAVUSTUKSEN HAKIJOILLE JA SAAJILLE

2018 - 2021

Sisällys

1. TUKIOHJELMAN TAVOITTEET	1
2. TUKIOHJELMAN KESTO JA ENIMMÄISMÄÄRÄ	2
3. TUKIOHJELMAN PERUSTEET JA TUENSAAJIA KOSKEVAT YLEISET EHDOT	2
4. TUKIMUODOT JA TUKIA KOSKEVAT ERITYISET EHDOT	3
4.1 25 artiklan mukainen tutkimus- ja kehityshankkeisiin myönnettävä tuki	3
4.1.1 Tuensaajat	3
4.1.2 Tuettu toiminta	3
4.1.3 Tukikelpoiset kustannukset	3
4.1.4 Tuki-intensiteetti	4
4.1.5 Tuen enimmäismäärä	4
4.2 31 artiklan mukainen koulutustuki	5
4.2.1 Tuensaajat	5
4.2.2 Tuettava toiminta ja muut ehdot	5
4.2.3 Tukikelpoiset kustannukset	5
4.2.4 Tuki-intensiteetit	6
4.2.5 Tuen enimmäismäärä	6
4.3 53 artiklan mukainen kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen myönnettävä tuki	6
4.3.1 Tuensaajat	6
4.3.2 Tuettava toiminta ja muut ehdot	7
4.3.3 Tukikelpoiset kustannukset	7
4.3.4 Tuki-intensiteetti	8
4.3.5 Tuen enimmäismäärä	8
5. HAKUMENETTELY	8
6. HAKEMUKSIEN KÄSITTELY JA ARVIOINTI	9
7. TUEN KANNUSTAVUUS	10
8. TUEN KASAUTUMINEN	10
9. TUEN KÄYTTÖ JA TAKAISINPERINTÄ	10
10. RAPORTOINTI	10
10.1 Tukia koskevien tietojen julkistaminen	11
10.2 Tukiohjelman vaikuttavuuden arviointi	11
10.3 Hankkeita koskeva raportointivelvollisuus	11
11. MAKSATUS JA SEURANTA	12
11.1 Avustuksen keskeytys ja takaisinperintä	12
11.2 Laskutus	13

11.3 Arvonlisävero käytäntö	13
12. TULOSTEN JULKISUUS SEKÄ OMISTUS- JA IMMATERIAALIOIKEUDET	13
12.1 Tulosten julkisuus ja salassapito	13
12.2 Omistus- ja immateriaalioikeudet	14
13. MUUT EHDOT	14
13.1 Valtiontuen käyttö	14
13.2 Yhdessä toteutettavat hankkeet	14
13.3 Muutokset hankkeen aikana.....	15
13.2 Viestintä	15

Tämä ohjeistus on tarkoitettu valtionavustuksen hakijoille ja saajille. Hallituksen kärkihankkeen Puurakentamisen ohjelman tukiohjelma ”Kasvua ja kehitystä puusta” mukaisille avustuksille perustuu tiettyjen tukimuotojen toteutamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annettuun komission asetukseen (EU) N:o 651/2014 (EUVL L187 26.6.2014, s. 1) (jäljempänä ”yleinen ryhmäpoikkeusasetus”) sellaisena kuin asetus on muutettuna komission asetuksella (EU) 2017/1084 (annettu 14.6.2017). Ympäristöministeriö voi tarvittaessa muuttaa ja tarkentaa tämän tukiohjelman ehtoja.

”Kasvua ja kehitystä puusta” -tukiohjelma voi kattaa yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen seuraavien artiklojen mukaisia tukia:

- **25 artiklan mukainen tutkimus- ja kehityshankkeisiin myönnettävä tuki**
  - a) perustutkimus;
  - b) teollinen tutkimus;
  - c) kokeellinen kehittäminen;
- **31 artiklan mukainen koulutustuki**
- **53 artiklan mukainen tuki kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen**

1. TUKIOHJELMAN TAVOITTEET

Valtion hallinnon toimet puun käytön edistämiseksi perustuvat hallitusohjelman *Biotalous ja uudet ratkaisut* -painopistealueen ja kärkihankkeen *Puu liikkeelle ja uusia tuotteita metsästä* kirjauksiin. Rakentaminen on merkittävä puun loppukäyttökohde ja sen ilmastohyödyt ovat kiistattomia. Toimenpiteiden rahoitus on vuosina 2016-2018 kärkihankerahoitusta ja 2018-2021 Energia- ja ilmastostrategian toimeenpanorahoitusta. Puun käytön lisääminen edistää ilmastotavoitteiden toteutumista rakentamisen koko elinkaaren ekotehokkuuden kautta, mutta myös rakennuskantaan sitoutuvan hiilen kasvun myötä. Haasteena on puun käytön laaja-alainen julkisessa rakentamisessa sekä kaupunkien ja suurempien rakennusten rakentamiseen. Puurakentamisen toimenpideohjelma keskittyy informaatio-ohjauksen keinoin puurakentamisen mahdollisuuksien, osaamisen ja tietoisuuden parantamiseen rakennusalaalla Suomessa. Tärkeä tavoite on alan kehittäminen kansainvälisesti kilpailukykyiseksi, jolloin rakentamisen ratkaisuihin liittyvien tuotteiden ja palveluiden vientiedellytykset paranevat.

Tukiohjelman avulla kohdennetaan kehittämistoimenpiteitä valittuihin alan aihealueisiin sekä aktivoidaan sidosryhmiä ja kannustetaan uusia toimijoita. Tavoitteena on avustettavien hankkeiden kautta saavuttaa laaja vaikuttavuus alan kasvun vauhdittamiseksi.

2. TUKIOHJELMAN KESTO JA ENIMMÄISMÄÄRÄ

Tukiohjelma on voimassa 1.8.2018 – 31.12.2021

Puurakentamisen ohjelma myöntää rahoitusta tämän ohjelman mukaiseen toimintaan ohjelman aikana arviolta yhteensä enintään 2,5 miljoonaa euroa. Tukia myönnettäessä huolehditaan siitä, että yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 4 artiklan mukaiset artiklakohtaiset kynnyksarvot eivät ylity.

3. TUKIOHJELMAN PERUSTEET JA TUENSAAJIA KOSKEVAT YLEISET EHDOT

Kaikki tähän tukiohjelmaan tarkoitetut tuet ovat tukimuodoltaan avustuksia. Tukea ei makseta yritykselle, jolle on annettu sellaiseen komission aikaisempaan päätökseen perustuva maksamaton perintämääräys, jossa saman jäsenvaltion myöntämä tuki on julistettu sääntöjenvastaiseksi ja sisämarkkinoille soveltumattomaksi.

Tukea ei myönnetä vaikeuksissa oleville yrityksille niin kuin ne on määritelty yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 2 artiklan 18 kohdassa.

Valtionavustuksia myönnetään tässä tukiohjelmassa sellaisille juridisten henkilöiden toteuttamille hankkeille,

- jotka on arvioinnin perusteella esitetty rahoitettavaksi Puurakentamisen ohjelmassa,
- joiden toteutuminen edellyttää Puurakentamisen ohjelman rahoitusta,
- joiden toteutuminen on Puurakentamisen ohjelman tavoitteiden ja kokonaisuuden näkökulmasta erityisen tärkeää, ja
- jotka täyttävät muut rahoituksen yleiset ja erityiset ehdot,
- jotka päättyvät 1.6.2021.
- jotka ovat hyvien tapojen ja lakien mukaisia.

Kasvua ja kehitystä puusta -tukiohjelmalla voidaan tukea myös ei-taloudellista toimintaa. EU:n valtiontukisäännöt eivät koske tällaisia hankkeita. Näiden hankkeiden osalta noudatetaan tukiohjelman määritelmiä taloudellisen toiminnan hankkeista pois lukien tukikelpoiset kustannukset, enimmäistukitaso ja tuen kasautumista koskevat säännöt.

4. TUKIMUODOT JA TUKIA KOSKEVAT ERITYISET EHDOT

4.1 25 artiklan mukainen tutkimus- ja kehityshankkeisiin myönnettävä tuki

4.1.1 Tuensaajat

Tutkimus- ja kehityshankkeisiin myönnettävä tuki on tarkoitettu kaiken kokoisille yrityksille ja organisaatioille. Yrityksellä tarkoitetaan oikeudellisesta muodosta riippumatta kaikkia yksiköitä, jotka harjoittavat taloudellista toimintaa, ei kuitenkaan luonnollista henkilöä. Yksityinen elinkeinonharjoittaja katsotaan luonnolliseksi henkilöksi. Pienellä ja keskiuurella yrityksellä tarkoitetaan yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen I liitteessä määriteltyä yritystä.

Tukea ei myönnetä vaikeuksissa oleville yrityksille niin kuin ne on määritelty yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 2 artiklan 18 kohdassa.

Tukea ei makseta yritykselle, jolle on annettu sellaiseen komission aikaisempaan päätökseen perustuva maksamaton perintämääräys, jossa tuki on julistettu sääntöjenvastaiseksi ja sisämarkkinoille soveltumattomaksi.

4.1.2 Tuettu toiminta

Tutkimus- ja kehityshankkeen tuetun osan on kuuluttava kokonaan vähintään yhteen seuraavista luokista:

- 1) *perustutkimus*;
- 2) *teollinen tutkimus*;
- 3) *kokeellinen kehittäminen*;

4.1.3 Tukikelpoiset kustannukset

Tutkimus- ja kehityshankkeiden tukikelpoiset kustannukset eritellään seuraavien tutkimus- ja kehitystyön luokkien mukaisesti:

- a) henkilöstökustannukset: tutkijat, teknikot ja muu tutkimustoimintaa avustava henkilöstö siltä osin kuin henkilöstö toimii hankkeen parissa;
- b) välineiden ja laitteiden kustannukset siltä osin kuin ja siltä ajalta, kun niitä on käytetty hankkeessa. Jos tällaisia välineitä ja laitteita ei käytetä hankkeen tarpeisiin koko niiden käyttöikä, tukikelpoisiksi katsotaan ainoastaan poistokustannukset, jotka vastaavat hankkeen kestoa laskettuna yleisesti hyväksytyjen kirjanpitoperiaatteiden mukaan;
- c) rakennusten ja maa-alueiden kustannukset siltä osin kuin ja siltä ajalta, kun niitä on käytetty hankkeessa. Rakennusten osalta tukikelpoisiksi katsotaan ainoastaan

poistokustannukset, jotka vastaavat hankkeen kestoja laskettuna yleisesti hyväksytyjen kirjanpitoperiaatteiden mukaan. Maa-alueiden osalta tukikelpoisiksi katsotaan liiketaloudellisin ehdoin toteutetun luovutuksen kustannukset tai toteutuneet pääomakustannukset;

- d) ulkopuolisista lähteistä markkinaehtoin ostetun tai käyttöluvalla hankitun sopimukseen perustuvan tutkimuksen, tietämyksen ja patenttien kustannukset sekä konsultoinnin ja vastaavien palveluiden kustannukset, kun niitä on käytetty yksinomaan hanketta varten;
- e) muut yleiskustannukset ja toimintakustannukset, mukaan lukien suoraan hankkeesta aiheutuvat materiaalien, tarvikkeiden ja vastaavien tuotteiden kustannukset.

4.1.4 Tuki-intensiteetti

Tuensaajakohdainen tuki-intensiteetti voi olla enintään:

- a) 70 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista, kun on kyse perustutkimuksesta;
- b) 50 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista, kun on kyse teollisesta tutkimuksesta;
- c) 25 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista, kun on kyse kokeellisesta kehittämisestä;

Kokeellisen kehittämisen tuki-intensiteettiä voidaan korottaa seuraavasti siten, että tuki-intensiteetti on enintään 40 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista:

- a) 10 prosenttiyksikköä keskisuurten yritysten tapauksessa ja 15 prosenttiyksikköä pienten yritysten tapauksessa;
- b) 15 prosenttiyksikköä, jos hankkeen tuloksia levitetään laajasti konferensseissa, julkaisuissa, avoimissa tietoarkistoissa tai vapaan tai avoimen lähdekoodin ohjelmiston kautta.

4.1.5 Tuen enimmäismäärä

Tutkimus- ja kehitystyöhön myönnettävä tuki ei saa yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 4 artiklan mukaan ylittää seuraavia kynnyksarvoja:

- 1) jos hanke on ensi sijassa perustutkimusta: 40 miljoonaa euroa yritystä ja hanketta kohden; näin on silloin, kun yli puolet hankkeen tukikelpoisista kustannuksista aiheutuu toiminnoista, jotka kuuluvat perustutkimuksen luokkaan;
- 2) jos hanke on ensi sijassa teollista tutkimusta: 20 miljoonaa euroa yritystä ja hanketta kohden; näin on silloin, kun yli puolet hankkeen tukikelpoisista kustannuksista aiheutuu

toiminnoista, jotka kuuluvat teollisen tutkimuksen luokkaan tai teollisen tutkimuksen ja perustutkimuksen luokkiin yhdessä;

- 3) jos hanke on ensi sijassa kokeellista kehittämistä: 15 miljoonaa euroa yritystä ja hanketta kohden; näin on silloin, kun yli puolet hankkeen tukikelpoisista kustannuksista aiheutuu toiminnoista, jotka kuuluvat kokeellisen kehittämisen luokkaan;
- 4) jos kyse on Eureka-hankkeesta tai perussopimuksen 185 tai 187 artiklan nojalla perustetun yhteisyrityksen toteuttamasta hankkeesta, i–iii alakohtien määrät kaksinkertaistetaan;
- 5) jos tuki tutkimus- ja kehityshankkeille myönnetään takaisinmaksettavina ennakkoina, jotka niiden bruttoavustusekvivalentin laskemiseen käytettävien hyväksytyjen menetelmien puuttuessa ilmaistaan prosentteina tukikelpoisista kustannuksista, ja toimenpide edellyttää, että hankkeen onnistuessa, joka on määritelty kohtuullisen ja varovaisen hypoteesin perusteella, ennakko maksetaan takaisin korkoineen, jotka vastaavat vähintään myöntämisaika-kohtana sovellettavaa diskonttokorkoa, i–ii alakohdassa tarkoitettuja määriä korotetaan 50 prosenttia.

4.2 31 artiklan mukainen koulutustuki

4.2.1 Tuensajaajat

Koulutustuki on tarkoitettu kaiken kokoisille yrityksille ja organisaatioille. Yrityksellä tarkoitetaan oikeudellisesta muodosta riippumatta kaikkia yksiköitä, jotka harjoittavat taloudellista toimintaa, ei kuitenkaan luonnollista henkilöä. Yksityinen elinkeinonharjoittaja katsotaan luonnolliseksi henkilöksi. Pienellä ja keskisuurella yrityksellä tarkoitetaan yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen I liitteessä määriteltyä yritystä.

4.2.2 Tuettava toiminta ja muut ehdot

Tukea ei saa myöntää koulutukselle, jota yritykset järjestävät noudattaakseen velvoittavia kansallisia koulutusnormeja.

4.2.3 Tukikelpoiset kustannukset

Tukikelpoisia kustannuksia ovat:

- 1) kouluttajista aiheutuvat henkilöstökustannukset, ainoastaan niiden tuntien osalta, joiden aikana kouluttajat osallistuvat koulutukseen;
- 2) kouluttajien ja koulutettavien toimintakustannukset, jotka liittyvät suoraan koulutushankkeeseen, kuten matkakulut, majoituskulut, hankkeeseen suoraan liittyvät materiaali- ja tarvikekulut, poistot työkaluista ja laitteista siinä laajuudessa kuin niitä käytetään yksinomaan koulutushankkeessa;

- 3) koulutushankkeeseen liittyvien neuvontapalveluiden kustannukset;
- 4) koulutettavista aiheutuvat henkilöstökustannukset ja yleiset välilliset kustannukset (hallintokustannukset, vuokra, yleiskustannukset) niiden tuntien osalta, joiden aikana koulutettavat osallistuvat koulutukseen.

4.2.4 Tuki-intensiteetit

Tuki-intensiteetti saa olla enintään 50 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista.

Tuki-intensiteettiä voidaan korottaa seuraavasti siten, että se on enintään 70 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista:

- a) 10 prosenttiyksikköä, jos koulutus on suunnattu alentuneesti työkykyisille tai epäedullisessa asemassa oleville työntekijöille;
- b) 10 prosenttiyksikköä, jos tuki myönnetään keskisuurille yrityksille, ja 20 prosenttiyksikköä, jos tuki myönnetään pienille yrityksille.

4.2.5 Tuen enimmäismäärä

Koulutustuki ei saa yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 4 artiklan mukaan ylittää seuraavaa kynnysarvoa: 2 miljoonaa euroa koulutushanketta kohden.

4.3 53 artiklan mukainen kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen myönnettävä tuki

4.3.1 Tuensaajat

Tuki kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen on tarkoitettu seuraaviin kulttuuritarkoituksiin ja -toimintoihin:

- a) museot, arkistot, kirjastot, taide- ja kulttuurikeskukset tai -tilat, teatterit, oopperatalot, konserttitalit, muut esittävän taiteen järjestöt, elokuvaperintöä vaalivat laitokset ja muut vastaavat taide- ja kulttuuri-infrastruktuurit, -järjestöt ja -laitokset;
- b) aineellinen kulttuuriperintö, mukaan lukien kaikenlaiset irtaimet tai kiinteät kulttuuriperintö- ja arkeologiset kohteet, muistomerkit, historialliset paikat ja rakennukset; luonnonperintö, joka liittyy kulttuuriperintöön tai jonka jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat muodollisesti tunnustaneet olevan kulttuuri- tai luonnonperintöä;
- c) kaiken muotoinen aineeton kulttuuriperintö, myös kansanperinne ja käsityöperinne;
- d) taide- tai kulttuuritapahtumat ja -esitykset, festivaalit, näyttelyt ja muut samankaltaiset kulttuuritoiminnot;
- e) kulttuuri- ja taidekasvatustoiminnot ja tietoisuuden edistäminen kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemisen ja edistämisen tärkeydestä koulutusohjelmilla ja kansalaisten tietoisuuden parantamiseen tähtäävillä ohjelmilla, myös käyttämällä uutta teknologiaa;

4.3.2 Tuettava toiminta ja muut ehdot

Tukea voidaan myöntää seuraavissa muodoissa:

- a) investointituki, mukaan lukien tuki kulttuuri-infrastruktuurin rakentamiseen ja parantamiseen;
- b) toimintatuki.

4.3.3 Tukikelpoiset kustannukset

Investointituen osalta tukikelpoisia kustannuksia ovat aineelliseen ja aineettomaan omaisuuteen tehtäviin investointeihin liittyvät kustannukset, mukaan lukien:

- a) infrastruktuurin rakentamisesta, nykyaikaistamisesta, hankkimisesta, säilyttämisestä tai parantamisesta aiheutuvat kustannukset, jos infrastruktuuria käytetään ajallisesti tai sen tilakapasiteetista käytetään vuodessa vähintään 80 prosenttia kulttuuriin tarkoituksiin;
- b) kustannukset, jotka aiheutuvat kulttuuriperinnön hankkimisesta, mukaan lukien hankinta leasing-vuokrauksella, omistusoikeuden siirtämisestä tai fyysisestä siirtämisestä;
- c) kustannukset, jotka aiheutuvat aineellisen ja aineettoman kulttuuriperinnön suojelemisesta, säilyttämisestä, restauroinnista ja kunnostamisesta, mukaan lukien lisäkustannukset, jotka aiheutuvat asianmukaisissa olosuhteissa varastoinnista, erityistyökaluista ja materiaaleista, ja kustannukset, jotka aiheutuvat dokumentoinnista, tutkimustyöstä, digitalisoinnista ja julkaisemisesta;
- d) kustannukset, jotka aiheutuvat kulttuuriperinnön tuomisesta paremmin yleisön saataville, mukaan lukien kustannukset, jotka aiheutuvat digitalisoinnista ja muusta uudesta teknologiasta, kohteisiin pääsyn helpottamisesta henkilöille, joilla on erityistarpeita (erityisesti luiskat ja hissit vammaisille, pistekirjoitusopasteet ja käsinkosketeltavat näyttelyt museoissa), sekä kulttuurisen moninaisuuden edistämistä esitysten, ohjelmien ja vierailijoiden osalta;
- e) kustannukset, jotka aiheutuvat kulttuurihankkeista ja -toiminnoista, yhteistyö- ja vaihto-ohjelmista ja apurahoista, mukaan lukien valintamenettelyistä aiheutuvat kustannukset, mainostamisesta aiheutuvat kustannukset ja kustannukset, jotka ovat suoraan seurausta hankkeesta.

Toimintatuen osalta tukikelpoisia kustannuksia ovat seuraavat:

- a) kulttuurilaitoksen tai kulttuuriperintökohteen kustannukset, jotka liittyvät jatkuvaan tai ajoittaiseen toimintaan, kuten näyttelyihin, esityksiin, tilaisuuksiin ja niiden kaltaisiin kulttuuri-toimintoihin, jotka ovat osa tavanomaista liiketoimintaa;
- b) kustannukset, joita aiheutuu kulttuuri- ja taidekasvatustoiminnoista ja kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemisen ja edistämisen tärkeyttä koskevan tietoisuuden lisäämisestä koulutusohjelmilla ja kansalaisten tietoisuuden parantamiseen tähtäävillä ohjelmilla, myös käyttämällä uutta teknologiaa;

- c) kustannukset, joita aiheutuu kulttuurilaitokseen tai kulttuuriperintökohteeseen ja toimintoihin pääsyn parantamisesta, mukaan lukien digitalisoinnista ja uuden teknologian käytöstä aiheutuvat kustannukset ja vammaisten esteettömyyden parantamisesta aiheutuvat kustannukset;
- d) toimintakustannukset, jotka liittyvät suoraan kulttuurihankkeeseen tai -toimintoon, kuten kiinteistön ja kulttuuritilojen vuokraus, matkakulut, materiaalit ja tarvikkeet, jotka liittyvät suoraan kulttuurihankkeeseen tai -toimintoon, näyttelyjen arkkitehtoniset rakenteet ja näyttämölavasteet, koneiden, ohjelmistojen ja laitteiden lainaus ja vuokraus ja poistot niistä, tekijänoikeuksien kattamien teosten ja muiden niihin liittyvillä immateriaalioikeuksilla suojattujen sisältöjen hankkimisesta aiheutuvat kustannukset, mainontakustannukset ja kustannukset, jotka ovat suoraan seurausta hankkeesta tai toiminnosta; poisto- ja rahoituskustannukset ovat tukikelpoisia ainoastaan, jos investointituki ei kata niitä;
- e) kulttuurilaitoksessa tai kulttuuriperintökohteessa taikka hankkeen parissa työskentelevästä henkilöstöstä aiheutuvat kustannukset;
- f) kustannukset, jotka aiheutuvat ulkopuolisten konsulttien ja palveluntarjoajien tarjoamista neuvonta- ja tukipalveluista ja jotka ovat suoraan seurausta hankkeesta.

4.3.4 Tuki-intensiteetti

Tuki-intensiteetti saa olla enintään 15 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista suurten yritysten tapauksessa ja 50 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista pk-yritysten tapauksessa.

4.3.5 Tuen enimmäismäärä

Investointituen osalta tukimäärä ei saa ylittää tukikelpoisten kustannusten ja investoinnin liikevoiton erotusta. Liikevoitot on vähennettävä tukikelpoisista kustannuksista etukäteen kohtuullisten ennusteiden perusteella tai takaisinperintämenettelyllä. Infrastruktuurioperaattori saa pitää kohtuullisen voiton kyseisellä ajanjaksolla.

Toimintatuen osalta tukimäärä ei saa ylittää toiminnasta aiheutuvien tappioiden ja kohtuullisen voiton kattamiseksi välttämätöntä määrää kyseisen ajanjakson aikana. Tämä on varmistettava etukäteen kohtuullisten ennusteiden perusteella tai takaisinperintämenettelyllä. Kun tuen määrä on enintään 1 miljoona euroa, vaihtoehtona edellä mainituille menetelmille tuen enimmäismääräksi voidaan asettaa 80 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista.

5. HAKUMENETTELY

Ohjelmassa järjestetään avoimet hakukierrokset, joista ilmoitetaan ympäristöministeriön verkkosivuilla (www.ym.fi/puurakentaminen). Kukin haku on auki kuukauden* ja sillä haetaan hankkeita aina kulloiseenkin julkaistuun teemakokonaisuuteen. Valtionavustusta

haetaan sähköisen verkkolomakkeen kautta ympäristöministeriöltä. Verkkolomakkeessa* hakijan edellytetään täyttävän ainakin seuraavat tiedot:

Hakijan tiedot:

- Nimi- ja yhteystiedot sekä yhteyshenkilöt
- Y-tunnus
- Hakijan ja/tai valtionavustusta saavan yhteisön vakuutus siitä, ettei se ole taloudellisissa vaikeuksissa ryhmäpoikkeusasetuksen 2 artiklan 18 kohdan mukaisesti. Ympäristöministeriöllä on oikeus tarkastaa asia yhteisön tilinpäätösasiakirjojen perusteella.
- Hakijan ja/tai valtionavustusta saavan yhteisön vakuutus siitä, ettei sille ole annettu sellaiseen komission aikaisempaan päätökseen perustuvaa maksamatonta perintämääräystä, jossa tuki on julistettu sääntöjenvastaiseksi ja sisämarkkinoille soveltumattomaksi.
- Tiedot hakijan arvonlisäverovelvollisuudesta

Hankkeen tiedot:

- Nimi
- Tavoiteltu tulos ja liittyminen Puurakentamisen ohjelman tavoitteisiin
- Hankkeen liittyminen kulloisenkin teeman tavoitteisiin
- Toteutussuunnitelma sekä teknisen ratkaisun kuvaus tai kuvaus toiminnasta, johon tukea haetaan
- Osallistujatahot; konsortio, alihankinta
- Kustannusarvio
- Selvitys yleiskustannusten muodostumisen perusteista sekä miten ne kohdistuvat hankkeeseen
- Rahoitussuunnitelma, osallistujatahojen rahoitusosuudet ja haettavan avustuksen määrä
- Suunnitelma hankkeen seurannasta ja arvioinnista
- Tulosten julkaisu- ja hyödyntämissuunnitelma
- Toteuttamisaikataulu välitavoitteineen
-

Hakemuksen liitteeksi tulee laatia vapaamuotoinen toteutussuunnitelma.

6. HAKEMUKSIEN KÄSITTELY JA ARVIOINTI

Tukiohjelmalle nimetään ohjausryhmä. Ohjausryhmän nimeämä teemakohtainen asiantuntijaryhmä arvioi Kasvua ja kehitystä puusta -hankehakemukset. Ohjausryhmä hyväksyy asiantuntijaryhmän tekemän ehdotuksen rahoitettavista hankkeista arvioinnin perusteella. Hankkeista päätettäessä hakijan tulee täyttää kohdassa 3 kuvatut tuensaajia koskevat yleiset ehdot. Hankehakemuksia arvioidaan kunkin teemakokonaisuuden yhteydessä esiteltyjen kriteerien mukaisesti.

Hakemus hylätään, jos hankehakemus tai hankesuunnitelma on puutteellinen, hakemus ei vastaa haun teemaa tai muuten poikkeaa oleellisesti hakuohjeista tai jokin hakuun vaadittava dokumentti puuttuu kokonaan.

7. TUEN KANNUSTAVUUS

Tukien myöntämisen edellytyksenä on, että tuella on kannustava vaikutus yrityksen toimintaan. Tämän vuoksi rahoitusta voidaan myöntää vain toimintaan, joka toteutetaan sen jälkeen, kun tukihakemus on jätetty Puurakentamisen toimenpideohjelmalle. Tukihakemuksen on sisällettävä yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 6 artiklan 2 kohdan mukaiset tiedot.

Hankkeelle voi syntyä kustannuksia vain hankeaikana siitä lähtien, kun ympäristöministeriö on tehnyt hanketta koskevan avustuspäätöksen. Hakija hyväksyy avustuspäätöksen (liite 1.) ehdot hakemusvaiheessa avustusta hakiessaan. Aikaisemmin syntyneitä kustannuksia ei voi laskuttaa hankkeelta eikä laskea hankkeen omarahoitusosuuteen.

8. TUEN KASAUTUMINEN

Jos rahoituksen saajan tämän ohjelman alla tuettavaan toimintaan on myönnetty muuta valtiontukea, muun tuen ja tässä tukiohjelmassa myönnetyn avustuksen yhteenlaskettu tuki-intensiteetti samojen tukikelpoisten kustannusten osalta ei saa ylittää tukiohjelman kohdassa 4 määriteltyjä tuki-intensiteetin enimmäismääriä yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 8 artiklan säännösten mukaisesti.

9. TUEN KÄYTTÖ JA TAKAISINPERINTÄ

Valtionapuviranomainen on ympäristöministeriö. Harkinnanvaraisen valtionavustuksen myöntämisessä ja käytössä noudatetaan valtionavustuslakia ja sen mukaisia (688/2001) perusteita, edellytyksiä, menettelyjä ja valvontaa koskevia säännöksiä. Myönnetty tuki saadaan käyttää vain tämän ohjelman ja tukipäätöksen mukaiseen tarkoitukseen. Ympäristöministeriö voi määrätä tuen maksatuksen keskeytettäväksi ja periä maksetun tuen takaisin. Tuen palauttamiseen sovelletaan valtionavustuslakia.

10. RAPORTOINTI

Puurakentamisen ohjelma raportoi tukiohjelman toteuttamisesta vuosittain EU-komissiolle yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 11 artiklan mukaisesti.

10.1 Tukia koskevien tietojen julkistaminen

Ympäristöministeriö julkaisee tiedot tukiohjelmasta yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 9 artiklan mukaisesti. Ympäristöministeriö julkaisee yksittäisistä yli 500.000 euron tuista yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 9 artiklan edellyttämät tiedot puolivuositain komission tätä tarkoitusta varten ylläpidetyllä internetsivulla:

<https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public/search/home>:

- Tuensaajan nimi
- Tuensaajan tunnistus
- Yritystyyppi (pk-yritys/suuri yritys) myöntämisaikana
- Alue, jolla tuensaaja sijaitsee, NUTS II-tasolla
- Toimiala NACE:n kolminumerotasolla
- Tukiosa, kokonaislukuna kansallisessa valuutassa
- Tukiväline (avustus)
- Myöntämispäivä
- Tuen tarkoitus
- Tuen myöntävä viranomais
- 21 artiklan mukaisten ohjelmien tapauksessa toimeksi saaneen yhteisön nimi ja valittujen rahoituksen välittäjien nimet
- Tukitoimenpiteen viite.

10.2 Tukiohjelman vaikuttavuuden arviointi

Puurakentamisen ohjelma arvioi tukiohjelman sekä siinä rahoitettujen projektien ja niiden tulosten vaikuttavuutta suhteessa ohjelman tavoitteisiin. Arviossa kiinnitetään huomiota siihen, miten tukiohjelma on edistänyt avainalueen tavoitteita.

10.3 Hankkeita koskeva raportointivelvollisuus

Avustuksen saaja sitoutuu raportoimaan hankkeesta maksatuksien yhteydessä; väliraportilla ja hankkeen päätyttyä loppuraportilla. Väliraportointi tehdään vain, jos hanke kestää vuoden tai sitä pidempään. Raportointi tehdään avustuksen myöntäjän tekemällä raporttipohjalla (liite 2. ja 3.) Kustannukset on osoitettava selkeillä, eritellyillä ja ajantasaisilla asiakirjoilla ja lukujen tulee sisältää verot ja muut maksut. Kustannukset erotellaan maksatushakemuksella (liite 4.) Ympäristöministeriön nimittämällä hankkeen valvojalla on oikeus saada tietoja hankkeen edistymisestä sekä antaa sen suorittamista koskevia ohjeita. Ympäristöministeriöllä tai sen nimeämällä taholla on oikeus tarkastaa hankkeen kirjanpitoa ja muuta hankkeeseen liittyvää materiaalia siltä osin kuin katsoo sen olevan tarpeen.

Avustuksen saajan on pidettävä kustannuksista kirjanpitoa siten, että avustuksen kohteena olevan toiminnan kustannukset voidaan selkeästi erottaa rahoituksen saajan

muun toiminnan kustannuksista. Kirjanpito on pidettävä kirjanpitolain (1336/1997) mukaisesti, ja sen tulee perustua tositteisiin. Avustuksen saajan on säilytettävä kaikki avustukseen liittyvän toiminnan tositteet siten, että niiden tutkiminen on vaikeudetta mahdollista. Kirjanpito ja siihen liittyvä aineisto on säilytettävä siten kuin kirjanpitolain (1336/1997) 2 luvun 9 ja 10 §:ssä säädetään. Kirjanpitoa koskeva avustusehto koskee kaikkia avustusta saaneita tahoja. Rahoituksen saaja on velvollinen korvauksetta esittämään kaikki tarvittavat tili- ja muut asiakirjat rahoituksen käytön selvittämiseksi. Rahoituksen saajan tulee pyydettäessä antaa ympäristöministeriölle kaikki hanketta ja sen hyödyntämistä koskevat tiedot.

Kun hankkeelle myönnetyn tuen määrä ylittää 10 000 euroa, tilintarkastajista yhden on oltava KHT-, HTM- tai JHTT-tilintarkastaja tai -tilintarkastusyhteisö.

11. MAKSATUS JA SEURANTA

Avustus myönnetään ja maksetaan pääsääntöisesti yhdessä erässä. Kestoltaan vuoden ja sitä pidempien hankkeiden avustus myönnetään kahdessa erässä. Näistä toinen ja viimeinen erä maksetaan, kun avustuksen myöntäjä on vastaanottanut ja hyväksynyt hankkeen loppuraportin. Mikäli maksueriä on useampia kuin yksi, niiden maksaminen edellyttää hankkeelta väliraporttia siitä, että hanke on edennyt toiminnallisesti ja taloudellisesti suunnitellulla tavalla.

Avustuksen maksaminen ympäristöministeriössä edellyttää tilintarkastajan lausuntoa, jonka tulee todentaa, että:

- Kuluerittelyssä mainitut menoerät on maksettu ja ne perustuvat hyväksyttäviin tositteisiin avustuksen saajan kirjanpidossa
- Maksatushakemus on laadittu ympäristöministeriön päätösehtojen mukaisesti eikä haettavaan avustusosuuteen ole saatu rahoitusta muualta
- Kuluerittelyyn sisältyy ainoastaan menoeriä, jotka ovat tukikelpoisia kustannuksia, hyväksytyhän hankesuunnitelman mukaisia sekä avustuksen kohteena olevalle hankkeelle kuuluvia
- Avustuksen kohteena olevan hankkeen tulot ja toteuttajan kustannusten muu rahoitus on kirjattu avustuksen saajan kirjanpitoon ja on ilmoitettu maksatushakemuksissa.

11.1 Avustuksen keskeytys ja takaisinperintä

Ympäristöministeriö voi keskeyttää hankkeen rahoittamisen, mikäli sen tavoitteissa, edistymisessä, olosuhteissa tai rahoituksen saajan henkilöstössä on tapahtunut sellaisia muutoksia, ettei avustuksen maksamista voida enää pitää tarkoituksenmukaisena tai esitetyn hankehakemuksen mukaisena. Ympäristöministeriö keskeyttää rahoituksen välittömästi, jos avustuksen saaja rikkoo olennaisesti päätöksen ehtoja (esimerkiksi ei

toimita pyydettyjä raportteja), tai jos avustuksen saamiseksi on esitetty virheellisiä seikkoja, tai salattu seikkoja, jotka olisivat voineet vaikuttaa rahoituksen myöntämiseen tai sen ehtoihin. Jos ministeriö keskeyttää rahoituksen, avustuksen saaja on velvollinen ministeriön vaatimuksesta palauttamaan päätöksen perusteella saamansa avustuksen osittain tai kokonaan. Jos avustus on myönnetty yhteisesti useammalle, vastaavat kaikki avustuksen saajat yhteisvastuullisesti määrärahan palauttamisesta valtiolle. Ympäristöministeriö voi periä takaisin avustuksen kokonaisuudessaan tai osittain, mikäli tilintarkastajan lausunnossa tai ympäristöministeriön omassa tarkastuksessa käy ilmi, että rahoituksen käyttö on ollut määrärahapäätöksen ehtojen vastaista. Maksetun avustuksen takaisinperintään sovelletaan, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään.

11.2 Laskutus

Laskut lähetetään avustuspäätöksessä mainittuun ympäristöministeriön verkkolaskuosoitteeseen. Maksatushakemus ja väli- ja loppuraportti lähetetään ympäristöministeriön kirjaamoon valvojan nimellä hyväksyttäväksi ennen laskun toimittamista verkkolaskutukseen. Maksatushakemuksen ja väli- ja loppuraportin sekä tilintarkastajan loppulausunnon hyväksymisen jälkeen avustuksen saajalla on lupa laskuttaa ympäristöministeriötä.

11.3 Arvonlisävero käytäntö

Arvonlisäverot voidaan sisällyttää Puurakentamisen tukiohjelman rahoituksella korvattaviin kustannuksiin vain, mikäli ne jäävät rahoituksen saajan lopulliseksi kustannukseksi eikä rahoituksen saajalla ole oikeutta kirjata arvonlisäveroa valtion erilliselle arvonlisäveromomentille tai arvonlisäveroa ei korvata rahoituksen saajalle muulla tavoin. Päähakijan tulee ilmoittaa hakemuslomakkeessaan oma arvonlisäverokäytäntönsä.

12. TULOSTEN JULKISUUS SEKÄ OMISTUS- JA IMMATERIAALIOIKEUDET

12.1 Tulosten julkisuus ja salassapito

Ympäristöministeriön kärkihankkeiden vaikuttavuus syntyy niiden tulosten tehokkaan ja laaja-alaisen hyödyntämisen kautta. Hanketta koskevat perustiedot (päätös yhteisrahoitukseen valittavista hankkeista liitteineen) ovat julkisia päätöksen teon jälkeen. Hankkeen tulokset ja loppuraportti ovat julkisia ja myös muiden tahojen hyödynnettävissä hankkeen päättymisen jälkeen. Tarvittaessa avustuspäätöksessä määritellään luottamuksellinen tulosaineisto erikseen. Hankehakemukseen tulee merkitä selkeästi mahdolliset salassa pidettävät tiedot.

Avustuksen saajien tulee viedä hanke hankeportaaliin (www.hankeportaali.fi) ennen hankkeen viimeisen maksatuserän laskuttamista. Hankkeen loppuraportti julkaistaan

verkossa hankkeen päättymisen jälkeen. Julkaistavaan raporttiin ei liitetä yksityiskohtaista talousraportointia eikä salassa pidettävää sisältöä, kuten liike- ja ammattisalaisuudet. Kustannuserittely ja mahdollinen salassa pidettävä sisältö toimitetaan loppuraportin erillisinä liitteinä.

12.2 Omistus- ja immateriaalioikeudet

Hankkeen tulosten omistus- ja immateriaalioikeudet, kuten tekijänoikeus, jäävät hanketoteuttajalle. Ympäristöministeriöllä on kuitenkin pysyvä oikeus käyttää, saattaa yleisön saataviin ja valmistaa kappaleita tuloksista sekä tehdä tai teettää muutoksia hankkeen tuloksiin.

13. MUUT EHDOT

13.1 Valtiontuen käyttö

Valtiontukea käytetään vain hankkeen toteuttamisen kannalta välttämättömiin ja kohtuullisiin menoihin siten kuin hakemuksessa on esitetty tai ympäristöministeriö tukea myöntäessään on edellyttänyt. Hankkeen toteuttajan tulee noudattaa toiminnassaan ja taloushoidossaan tarkoituksenmukaista säästäväisyyttä. Hallintokuluiksi voidaan hyväksyä erikseen esitellyt hankkeesta suoraan aiheutuvat hallintokulut sekä kirjanpidosta hankkeelle osoitettavissa oleva osuus hakijan yleisistä hallintokuluista.

Avustuksen saajan on hankkeeseen sisältyvissä alihankinnoissaan noudatettava lakia julkisista hankinnoista (348/2007), mikäli hankinnan kustannuksista yli 50 % katetaan myönnettävällä avustuksella. Näin voi olla, jos hankkeen omarahoitusosuudesta merkittävä osa koostuu omasta työstä ja yleiskuluista.

13.2 Yhdessä toteutettavat hankkeet

Avustus voidaan myöntää saajalle sen omaan toimintaan tai hankkeeseen taikka käytettäväksi avustuspäätöksen mukaista käyttötarkoitusta toteuttavan muun kuin saajan toiminnan tai hankkeen avustamiseen. Jos avustus myönnetään käytettäväksi avustuspäätöksen mukaista käyttötarkoitusta toteuttavan muun kuin saajan toiminnan tai hankkeen avustamiseen, on ryhmäpoikkeusasetuksen ehtojen täytyttävä myös tämän osalta ja avustuksen saajan on tehtävä sopimus avustuksen käytöstä, käytön valvonnasta tai niiden ehdoista toimintaa tai hanketta toteuttavan kanssa.

Yhteistyönä toteutettavissa hankkeissa kukin rahoitusta hakeva taho ilmoitetaan lomakkeen kyseisessä kohdassa. Avustus myönnetään päähakijalle, joka on vastuussa ympäristöministeriölle koko myönnetyn avustuksen summasta. Päähakija vastaa

avustuksen jakamisesta konsortion muille jäsenille esitetyn rahoitussuunnitelman mukaan. Jokaisen avustuksen saajan tulee täyttää yleiset tuen myöntämisen ehdot.

13.3 Muutokset hankkeen aikana

Mikäli hankkeen suunnitelma (hankehakemus ja sen liitteet) tai budjetti muuttuu siten, että tukea halutaan käyttää muuhun tarkoitukseen kuin mihin sitä on myönnetty Puurakentamisen tukiohjelmalla alun perin, tulee hakijan hakea ministeriöltä lupaa käyttötarkoituksen muutokseen kirjallisesti. Käyttötarkoituksen muutosta tulee hakea ennen muutoksenalaisen toiminnan aloittamista. Sähköposti voidaan katsoa kirjalliseksi menettelyksi ja hakijan tulee säilyttää sähköpostinvaihto ja liittää se viitteenä varojenkäytön raportointiin, mikäli muutos todella toteutuu varojen käytön tasolla. Lupaa edellyttäväksi muutokseksi luetaan kaikki sellaiset muutokset, joissa hankkeen keskeiset tavoitteet, toiminnot tai henkilöstön määrä muuttuvat tai jotka aiheuttavat vähintään 15 % muutoksen budjettiriveihin.

13.2 Viestintä

Hankkeiden julkaisemissa materiaaleissa tulee mainita Puurakentamisen toimenpideohjelman osallisuus avustuksen myöntäjänä.

LIITTEET

1. Avustuspäätös, malli
2. Väliraportti, malli
3. Loppuraportti, malli
4. Maksatushakemus, malli